IN2040: Funksjonell Programmering

En Scheme-evaluator i Scheme

Andrea Pferscher
Baseret på slides af Martin Steffen

Universitetet i Oslo

11. uke (26. 10. 2026)

Tema

Forrige forelesning

- Strømmer og utsatt evaluering
- Kort om makroer

I dag

- Kap. 4
- 'Metasirkulær evaluator'
- En interpreter / evaluator for Scheme skrevet i Scheme.

En parentes

- I de neste to forelesningene går vi sammen igjennom *evaluator.scm* med kjøringseksempler.
- Prekoden til "oblig 4", se obligsiden.

Abstraksjon og språk

- Vi har jobbet mye med abstraksjon i IN2040.
  - Vi har definert abstraksjonsbarrierer.
  - F.eks prosedyrer for å jobbe med mengder, bygget på prosedyrer for å jobbe med binærtrær.
  - Kan sees som dedikerte mini-språk i språket.
- Som programmerere er det viktig å tenke at vi ikke bare *bruker* språk men *skaper* dem, lag på lag.
- Slik er det også med programmeringspråk; høynivåspråk bygger på lavnivåspråk som bygger på maskinspråk.
- Strategien med å løse et komplekst problem ved å lage oss et nytt tilpasset språk kalles (litt høytidelig) for metalingvistisk abstraksjon.

Evaluering av språk

- Så langt: programmer for å utføre en gitt funksjon.
- Nå: programmer for å utføre programmer.

- Evaluator:
  - Et program som utfører instruksjonene skrevet i et programmeringsspråk.
- En evaluator for et program er altså bare nok et program.
  - En innsikt som kan virke selvsagt men likevel er fundamental og dyp!

- I kap. 4 skal vi skrive en 'metasirkulær evaluator' – en evaluator skrevet i samme språket som den skal evaluere:
- En evaluator for Scheme, i Scheme.

Hvorfor en evaluator for Scheme i Scheme?!

- Kap. 4 kan tidvis kanskje virke mystisk, men har egentlig til hensikt å avmystifisere.
- Gjør omgivelsesmodellen eksplisitt.
- Bedre forståelse for hvordan ulike uttrykk evalueres.
- Kan prøve ut alternativ syntaks og semantikk.
- Illustrerer en generell evaluator-struktur som også vil kunne brukes for andre språk.
- Viser tydelig hvordan program er data.

Evaluatorens deler

1. Omgivelsemodellen: Abstrakte datastrukturer for å representere omgivelser, prosedyrer, etc.
2. Diverse prosedyrer som definerer syntaksen til uttrykkene i språket.
3. `eval` og `apply`
   - og spesialiserte varianter av disse som gir semantikken til *special forms*.
4. Mekanisme for å kalle primitive / innebygde prosedyrer.
5. REPL

Litt repetisjon, fra forelesning #6

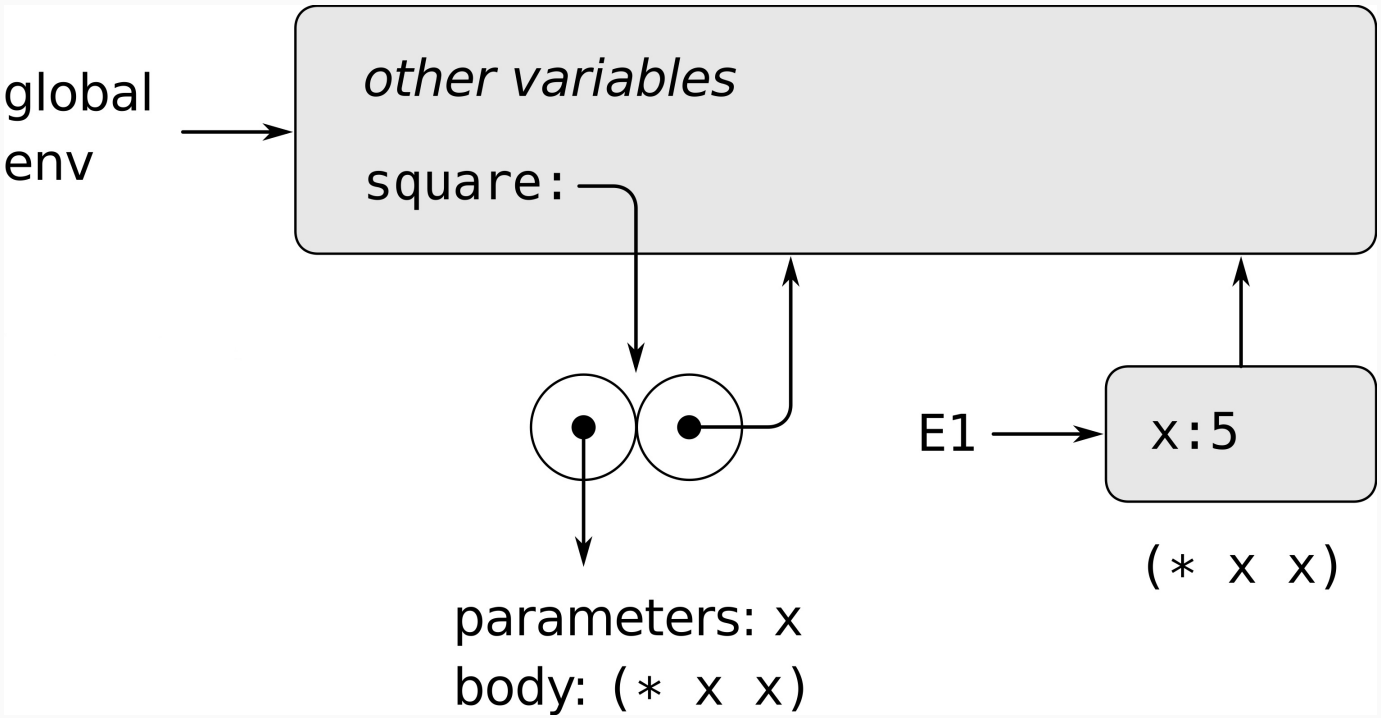
- En omgivelse er en sekvens av rammer.
- En ramme er en tabell som binder variabelnavn til verdier.
- Den globale omgivelsen beststår av én enkelt ramme (bl.a. med bindingene for primitive prosedyrer).
- Variabler har sin verdi relativ til en gitt omgivelse, definert ved den første rammen med en binding.
- Bindinger i en ramme opprettes via `define` eller som formelle parametre ved prosedyrekall.
- Bindinger kan endres med `set!`.
- En prosedyre lages ved å evaluere et `lambda`-uttrykk i en gitt omgivelse:
- Resultatet er et prosedyreobjekt som består av formelle parametere, kropp, og en peker til omgivelsen der den ble opprettet.

Litt repetisjon (forts.)

- Omgivelser, rammer, og prosedyrer.

```
> (define square
    (lambda (x) (* x x))

> (square 5)
```


Omgivelsesmodellen for evaluering

Evalueringsreglene i omgivelsesmodellen

- For å evaluere et sammensatt uttrykk,
  - evaluer del-uttrykkene rekursivt
  - og anvend prosedyre-verdien på argument-verdiene.
- For å anvende en prosedyre på argumenter,
  - utvid omgivelsen til prosedyrobjektet med en ny ramme der de formelle parameterene er bundet til argumentene prosedyren kalles på,
  - og evaluer prosedyrekroppen i denne nye omgivelsen.

- Fortsetter helt til uttrykkene er redusert til selv-evaluerende atomer og primitive prosedyrer (kalles direkte uten ny omgivelse).
- *Special forms* har sine egne evalueringsregler.

Omgivelser og rammer i evaluatoren

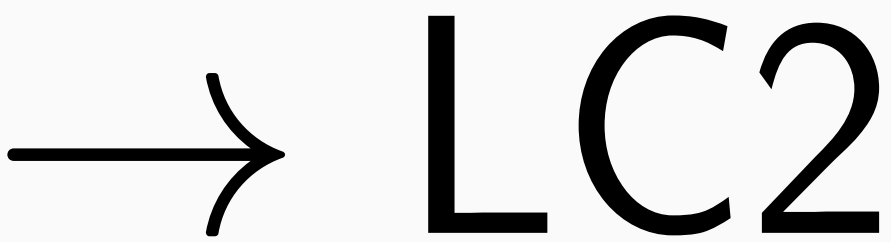
- Evaluatoren implementerer en omgivelse som en liste av rammer.
  - En sekvens av tabeller med symbolbindinger.
  - `cdr` gir oss den omsluttende omgivelsen.
- Rammer er implementert som par av to lister;
  - en med symbolene og
  - en med de tilsvarende verdiene.

- Evaluatoren er en implementasjon av omgivelsesmodellen for evaluering.

$\rightarrow$ LC1

Seksjon 4.1.2: Representasjon av uttrykk

- Evaluatoren vår er en prosedyre som tar programkode som argument.
- Men for evaluatoren er koden bare symbolske data som vi kan manipulere på vanlig måte.
- Vi trenger prosedyrer for å klassifisere og plukke fra hverandre uttrykk.
  - abstrakt syntaks
  - Implementert som abstraksjonsbarrierer.
  - F.eks; i stedet for å hardkode alle steder at definisjoner er lister som begynner med symbolet `define` bruker vi et predikat `definition?`

mc-eval

```
(define (mc-eval exp env)
  (cond ((self-evaluating? exp) exp)
        ((variable? exp) (lookup-variable-value exp env))
        ((special-form? exp) (eval-special-form exp env))
        ((application? exp)
         (mc-apply (mc-eval (operator exp) env)
                   (list-of-values (operands exp) env)))))

(define (list-of-values exps env)
  (if (no-operands? exps)
      '()
      (cons (mc-eval (first-operand exps) env)
            (list-of-values (rest-operands exps) env))))
```

- Tar et uttrykk og en omgivelse: Analyserer typen til uttrykket (basert på `tagged-list?`) og evaluerer i henhold til dette.
- Hver *special form* krever sin egen behandling.
- Ved prosedyrekall: Evaluerer rekursivt operator- og operand-uttrykkene og kaller `mc-apply` på resultatet.

Evaluering av *special forms*

```
(define (eval-special-form exp env)
  (cond ((quoted? exp) (text-of-quotation exp))
        ((assignment? exp) (eval-assignment exp env))
        ((definition? exp) (eval-definition exp env))
        ((if? exp) (eval-if exp env))
        ((lambda? exp)
         (make-procedure (lambda-parameters exp)
                         (lambda-body exp)
                         env))
        ((begin? exp)
         (eval-sequence (begin-actions exp) env))
        ((cond? exp) (mc-eval (cond->if exp) env))))
```

- Alle *special forms* har egne evalueringsregler. F.eks:
- `if`: evaluer konsekventen dersom predikatet evaluerer til sant, eller alternativet om det er usant.
- `lambda`: gjøres om til en liste av parametere, kropp og omgivelse, tagget med `'procedure`.

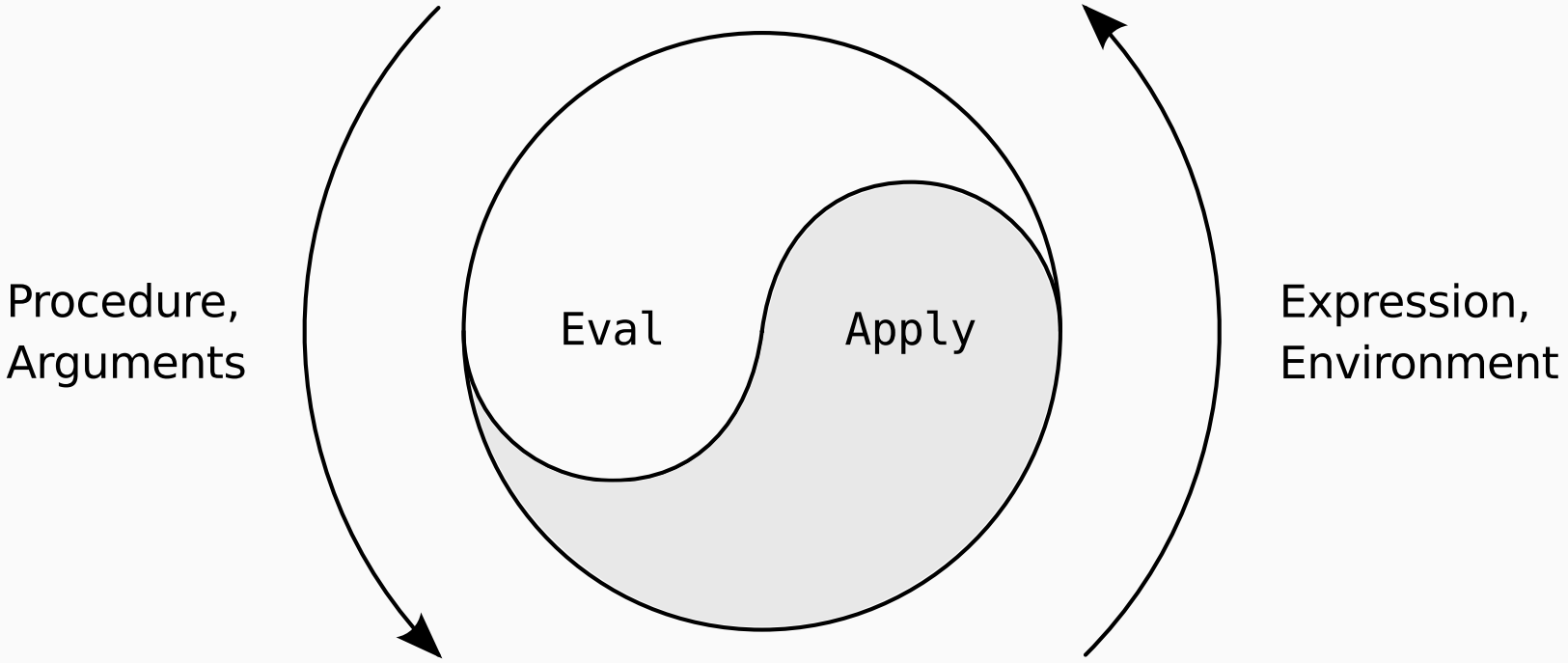
mc-apply

```
(define (mc-apply proc args)
  (cond ((primitive-procedure? proc)
         (apply-primitive-procedure proc args))
        ((compound-procedure? proc)
         (eval-sequence (procedure-body proc)
                        (extend-environment
                         (procedure-parameters proc)
                         args
                         (procedure-environment proc))))))

(define (eval-sequence exps env)
  (cond ((last-exp? exps) (mc-eval (first-exp exps) env))
        (else (mc-eval (first-exp exps) env)
              (eval-sequence (rest-exps exps) env))))
```

- Klassifiserer prosedyrer som primitive eller sammensatte.
- Ved sammensatte prosedyrer: Evaluerer hvert uttrykk i prosedyre-kroppen i en ny omgivelse med de aktuelle parameter-bindingene.

Gjensidig rekursjon

Kjernen i evaluatoren

- `eval`; tar et uttrykk og en omgivelse, og kaller `apply` med en prosedyre og argumenter.
- `apply`; tar en prosedyre og argumenter, og kaller `eval` med et uttrykk og en omgivelse.
- Hvordan får vi noen gang et svar? Hva er basistilfellene?

REPL

```
(define (read-eval-print-loop) ;;tilsvarer driver-loop i SICP
  (prompt-for-input input-prompt)
  (let ((input (read)))
    (let ((output (mc-eval input the-global-environment)))
      (announce-output output-prompt)
      (user-print output)))
  (read-eval-print-loop))
```

- Vi kan bruke `read` siden vi evaluerer Scheme/Lisp.
  - Leser inn Scheme-uttrykk i én jafs.
- Hvis vi skulle skrevet en interpreter for et helt annet språk måtte vi heller bruke f.eks `read-char`.

En slags veiledning i hvordan lese kap. 4

- Mengden kode kan virke overveldende.
- Det viktige er ikke å ha finlest all koden men å forstå prinsippene.
- Spesielt gjelder dette de syntaktiske abstraksjonene i seksjon 4.1.2.
- Ta gjerne for deg én eller to *special forms*, f.eks `if` og `lambda` og sett deg inn i hvordan de fungerer.
- Ikke fokuser på hvordan primitive / innebygde prosedyrer behandles; dette er delvis magi og delvis en distraksjon fra de viktige ideene her!
- Merk hvordan omgivelsesmodellen og evaluatoren speiler hverandre.
- Og samspillet mellom `eval` og `apply`.
- Med en metasirkulær evaluator blir det ekstra viktig å være var på skillet mellom *implementeringsspråk* og *implementert språk*.

Neste gang

- Mer meta.
- Mer sirkularitet.
- Endringer av syntaksen og semantikken til språket:
- Implementering av *lazy Scheme*.

